ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. декана факультету іноземної філології

_____ _____
К. М. Василина

«28»_____серпня_____2026

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ ПЕРШОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

підготовки бакалавра
денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма «Німецька мова і література (переклад включно), англійська мова»
спеціалізації 035. 043 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша — німецька»
спеціальності 035 Філологія
галузі знань 03 Гуманітарні науки

ВИКЛАДАЧ: Яценко Поліна Ігорівна, к. філол. н. , доцент кафедри німецької філології, перекладу та світової літератури

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри німецької філології,
перекладу та світової літератури

Протокол № 2 від “26” серпня 2026 р.
Завідувач кафедри
_____ Е. О. Веремчук
(підпис) (ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми
_____ П.І. Яценко _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

2026 рік

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

Зв`язок з викладачем: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)
E-mail: polina_kua@yahoo. com
Телефон: : (061) 289-12-71
Інші засоби зв'язку: Zoom (ідентифікатор конференції: 816 4766 9571, код доступу: 995212)
Кафедра: німецької філології, перекладу та світової літератури II корпус, ауд. 307

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування професійної компетентності майбутнього філолога: вивчення історичних етапів розвитку системи німецької мови у діалектичному взаємозв'язку всіх її компонентів і пояснення на цій підставі її основних фонетичних, морфологічних, лексичних та синтаксичних явищ. Курс сприяє формуванню вмінь та навичок застосування відповідних знань на практиці. Курс спрямований також на підвищення рівня фонових знань, емоційного інтелекту, розвиток затребуваних роботодавцями «м'яких» навичок (перекладу, рерайтингу, системно-аналітичного та креативного мислення, вміння працювати у команді, виконуючи колективні проєкти).

Місце дисципліни в програмі навчання: Вивчення дисципліни систематизує та поглиблює знання, отримані в процесі вивчення курсів «Німецька мова», «Історія зарубіжної літератури», оскільки знайомить з проблемним полем та дослідницьким апаратом мовознавства та літературознавства з урахуванням історії і сучасного стану дисципліни у вітчизняній і зарубіжній науці, сприяє формуванню вмінь та навичок застосування відповідних знань на практиці. Також курс пов'язаний з «Теоретична граматика німецької мови» та «Стилістика німецької мови», що формує навички аналізу тексту й дискурсу.

2. Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	**Обов'язкова**	
Семестр	6	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	14 год.	
Семінарські заняття	-	
Практичні заняття	14 год.	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	62 год.	
Консультації	*Розклад консультацій розміщено на сайті ЗНУ: https://www. znu. edu. ua/ukr/university/departments/fif/grafik_navchal_n ogo_protsesu_ta_rozklad_zanyat_* *1консультація на тиждень по 2 години* *формат проведення : за домовленістю, дистанційно*	
Вид підсумкового семестрового контролю:	**залік**	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16908	

3. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Результати навчаннята компетентності	Методи навчання / форми і методиоцінювання
Програмні компетентності. **Загальні компетентності** ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.	Словесні, практичні, логічні, проблемно-пошукові методи; методи контролю та самоконтролю (усний,письмовий)–опитування, письмові контрольні робота та тестування, захист ІДЗ, залік.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності **Спеціальні компетентності, визначені** стандартом СК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ. СК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється). СК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію. СК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).	Словесні, практичні, логічні, проблемно-пошукові методи; методи контролю та самоконтролю (усний,письмовий)–опитування, письмові контрольні робота та тестування, захист ІДЗ, залік.
Програмні результати навчання ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності. ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію. ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів. ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.	Словесні, практичні, логічні, проблемно-пошукові методи; методи контролю та самоконтролю (усний,письмовий)–опитування, письмові контрольні робота та тестування, захист ІДЗ, залік.

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль1. Німецька мова:предмет,основні поняття, періодизація історії. Давній період розвитку німецької мови (VI-XI ст.).

Мова як динамічна система: мовні рівні і форми існування мови. Основні тенденції історичного розвитку мови (мінливість і безперервність vs. сталість). Мова і мовлення, характер їх взаємозв'язку. Синхронія і діахронія: діалектика їх протиставлення. Предмет і завдання історії мови як наукової дисципліни. Мовні зміни та їх причини. Зовнішні і внутрішні причини мовних змін, діалектика їх взаємодії. Мова і суспільство, їх взаємна детермінація (розвиток науки і техніки; суспільний розвиток, мовні контакти). Іманентний розвиток мовної системи (теорія субстрату; гіпотеза „генетичного" коду мови, теорія мовних універсалій). Фонетичні зміни, їх типи, причини і наслідки. Морфологічні і синтаксичні зміни (морфологічно-синтаксичні мовні типології, калькований синтаксис). Зміни у лексичному складі (старіння, зникнення і „оживлення" слів; поява неологізмів). Семантичні зміни (Bedeutungswandel): типи, причини, основні тенденції. Розширення значення. Звуження значення. Покращення значення. Погіршення значення. Зсув значення. Запозичення, їх форми та шляхи адаптації. Запозичення у німецькій мові: загальний огляд. Пуризм у німецькій мові: історія і причини появи, основні віхи розвитку і різновиди, сучасні тенденції. Сучасна німецька мова на карті світу: ареали розповсюдження, кількість мовців, офіційний статус. Форми існування сучасної німецької мови (німецька літературна мова vs. територіальні діалекти vs. койне та регіональні розмовні мови). Національні варіанти літературної німецької мови, шляхи їх формування, спільні риси і розбіжності. Німецька мова в Австрії. Німецька мова у Швейцарії та Ліхтенштейні. Німецька мова у Люксембурзі. Передісторія німецької мови та її спорідненість із іншими мовами (германські племена та їх мови; прагерманська мова та її загальна характеристика; розкол прагерманської мови і дивергентний розвиток давньогерманських племінних діалектів; ознаки спорідненості німецької мови з іншими германськими мовами). Періодизація історії німецької мови: критерії, часові межі, проблеми розмежування. Межі німецької мови, їх маркери: другий пересув приголосних і „лінія Бенрату", розмежування верхньо- та нижньонімецьких областей. Давньоверхньонімецький період: загальна характеристика**.** Культурно-історичний розвиток і словниковий склад. Феодальне суспільство і роль латинської мови. Шляхи збагачення словникового складу давньоверхньонімецьких мов (діалектів). Поява і становлення ендоніму „deutsch". Розвиток письма і писемності. Основні писемні пам'ятки давньоверхньонімецького періоду, їх характеристика. Особливості розвитку мовної системи. Основні риси морфологічної будови (система флексій і розвиток граматичних категорій). Основні риси синтаксичної будови (структура речення, порядок слів, типи речень).

Змістовий модуль 2. Тенденції розвитку німецької мови від середньовіччя до сучасності (XI-XXI ст.).

Культурно-історичний розвиток і словниковий склад. Розвиток феодалізму, колонізація східних земель („DrangnachOsten") і формування східно-середньонімецької групи діалектів. Тенденції розвитку територіальних діалектів і форми існування мови. Доба лицарства і перша „спільна німецька мова" (DasGemeineDeutsch). Придворна лексика і поповнення складу німецької мови. Лицарська епоха у дзеркалі німецької фразеології. Класична лицарська поезія, її жанри (народний епос, придворний епос, поезія мінезингерів) і їх характеристика. Розквіт міст, поява буржуазії і розвиток буржуазної літератури. Особливості розвитку мовної системи. Основні звукові зміни (редукція ненаголошених голосних, подальший розвиток умляута, поява нових голосних звуків, зміни у консонантизмі, „твердий приступ"). Культурно-історичний розвиток і словниковий склад. Розкол рейху, реформація, тридцятирічна війна (1618-1648 рр.) і початок мовного єднання. Мартін Лютер і його роль у формуванні німецької літературної мови. Зростання ролі міст, розвиток буржуазної культури і регіональні варіанти літературної мови („мови п'яти великих канцелярій"). Форми існування мови. Подальший розвиток німецької мови. Гуманісти і містики, їх „мовна" роль. Розширення сфери впливу письмової німецької мови. Збагачення словникового складу. „Третя хвиля" запозичень з латини. Вплив інших романських мов. Нові німецькі слова. Особливості розвитку мовної системи. Зміни у фонологічній системі. Культурно-історичний розвиток і словниковий склад. Поширення східно-середньонімецького варіанту літературної мови у XVII-XVIII ст. Словниковий склад як дзеркало духовних течій і науково-технічного розвитку XVII-XIXст. Особливості розвитку системи німецької мови. Упровадження орфографічних і орфоепічних норм. Нормування в області граматики. Найважливіші морфологічні та синтаксичні зміни. Основні тенденції розвитку сучасної німецької мови: вирівнювання, спрощення, диференціація, інтелектуалізація. Тенденції розвитку німецької мови у сфері речення**.** Тенденції у конструюванні речень (довжина речення, структура речення, „рамкова

конструкція"). Тенденції у використанні часових форм. Тенденції у сфері морфології**.** Тенденції в області словотворення. Тенденції у словниковому складі. Тенденції у сфері фразеології. Сучасна мовленнєва практика у дзеркалі суспільних тенденцій.

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д. ф.	з. ф.	
1	**Предмет і основні поняття історії мови** 1. Мова як динамічна система: мовні рівні і форми існування мови. Основні тенденції історичного розвитку мови (мінливість і безперервність vs. сталість). 2. Мова і мовлення, характер їх взаємозв'язку. Синхронія і діахронія: діалектика їх протиставлення. 3. Предмет і завдання історії мови як наукової дисципліни. 4. Мовні зміни та їх причини. Зовнішні і внутрішні причини мовних змін, діалектика їх взаємодії.	2		*1 раз на 2 тижні*
2	**Основні типи семантичних змін** 1. Семантичні зміни (Bedeutungswandel): типи, причини, основні тенденції. 2. Розширення значення. 3. Звуження значення. 4. Покращення значення. Погіршення значення. 5. Зсув значення.	2		*1 раз на 2 тижні*
3	**Німецька мова сьогодні і вчора: Дивергентні шляхи розвитку** 1. Сучасна німецька мова на карті світу: ареали розповсюдження, кількість мовців, офіційний статус. 2. Форми існування сучасної німецької мови (німецька літературна мова vs. Територіальні діалекти vs. Койне та регіональні розмовні мови).	2		*1 раз на 2 тижні*
4	**Становлення і розвиток німецької мови у давньоверхньонімецький період (~750-1050 рр.)** 1. Періодизація історії німецької мови: критерії, часові межі, проблеми розмежування. 2. Межі німецької мови, їх маркери: другий пересув приголосних і „лінія Бенрату", розмежування верхньо- та нижньонімецьких областей. 3. Давньоверхньонімецький період: загальна характеристика**.** 4. Культурно-історичний розвиток і словниковий склад.	2		*1 раз на 2*

	5. Феодальне суспільство і роль латинської мови.			
5	**Розвиток німецької мови у середньоверхньонімецький період (~1050-1350 рр.)** 1) Культурно-історичний розвиток словникового складу. 2) Діалекти. 3) Лицарство та мова (спільна німецька мова): a) вимова, b) іменники. c) артикль. d) прикметники. e) дієслово. f) займенники. 4) Лексика при дворі.	2		*1 раз на 2 тижні*
6	**Розвиток німецької мови у ранньонововерхньонімецький період (~1350-1650 рр.)** 1. Культурно-історичний розвиток у ранньонововерхньонімецький період. 2. Значення канцелярій. 3. Основні характеристики німецької національної літературної мови. 4. Культурно-історичний розвиток – епоха пізнього Середньовіччя, Ренесанс та Гуманізм. 5. Стан німецької мови.	2		*1 раз на 2 тижні*
7	**Розвиток мови у нововерхньонімецькій період. Сучасна німецька мова.** 1) Періодизація періоду. 2) Політичні, соціальні, культурні та економічні передумови періоду. 3) Натуралізм. 4) Нормування мови. 5) Мовні особливості нововерхньонімецького періоду. Мовні особливості сучасної німецької мови.	2		*1 раз на 2 тижні*
Разом		14		

6. Теми практичних занять

№ Змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д. ф.	з. ф.	
1	**Мова та форми її існування, зміни у мові.** 1. Мова і суспільство, їх взаємна детермінація (розвиток науки і техніки; суспільний розвиток, мовні контакти). 2. Іманентний розвиток мовної системи (теорія субстрату; гіпотеза „генетичного" коду мови, теорія мовних універсалій). 3. Фонетичні зміни, їх типи, причини і наслідки. 4. Морфологічні і синтаксичні зміни (морфологічно-синтаксичні мовні типології, калькований синтаксис). 5. Зміни у лексичному складі (старіння, зникнення і „оживлення" слів; поява неологізмів).	2		*1 раз на 2 тижні*
2	**Запозичення, пуризм.** 1. Запозичення, їх форми та шляхи адаптації. 2. Запозичення у німецькій мові: загальний огляд. 3. Пуризм у німецькій мові: історія і причини появи, основні віхи розвитку і різновиди, сучасні тенденції.	2		*1 раз на 2 тижні*
3	**Праісторія німецької мови, її спорідненість з іншими мовами.** 1) Германські племена та їхні мови. 2) Прагерманські мови та їхня загальна характеристика. 3) Розділення прагерманської мови та шляхи розвитку староверхньонімецьких діалектів. 4) Риси рідства німецької мови з іншими германськими мовами.	2		*1 раз на 2 тижні*
4	**Виникнення та розвиток німецької мови у староверхньонімецькій період (~750-1050)** 1) Шляхи збільшення словникового складу (діалекти). 2) Розвиток писемності. 3) Письмові пам'ятки та їхня характеристика. 4) Особливості розвитку системи мови. 5) Основна характеристика морфологічної структури (система закінчень, розвиток граматичних категорій). 6) Основна характеритиска граматичної будови (структура речення, порядок слів, типи речень).	2		*1 раз на 2 тижні*
5	**Розвиток німецької мови у середньоверхньонімецькій період (1050-1350 рр.)** 1) Лицарство та фразеологія. 2) Класична поезія лицарства, її жанри та характеристика. 3) Розквіт міст та бюргерська література. 4) Основні зміни у вимові (редукція голосних, розвиток умлауту, виникнення нових голосних, зміна	2		*1 раз на 2 тижні*

	у системі приголосних тощо). 5) Особливості розвитку мови: морфологія та синтаксис.			
6	**Розвиток німецької мови у ранньоверхньонімецький період *(~1350-1650 рр.).*** 1) Форми існування мови. Подальшій розвиток мови. Література та автори. 2) Гуманісти і містики, їхня роль у формуванні мови. 3) Поширення впливу канцелярій. 4) Збагачення мовного складу, третя латинська волна. 5) Вплив інших романських мов. 6) Особливості розвитку мовної системи. 7) Зміни у морфологічній системі мови. 8) Зміни у синтаксичній системі мови.	2		*1 раз на 2 тижні*
7	**Тенденції розвитку німецької мови сьогодення** 1. Загальна характеристика періоду. 2. Соціально-політична ситуація у цей період. 3. Сучасні тенденції розвитку мови. 4. Класична мова і соціолекти. 5. Класична мова і мова масмедіа. 6. Класична мова і літературна мова.	2		*1 раз на 2 тижні*
Разом		14		

7. Самостійна робота

№ змістового модуля	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин	
		о/д. ф.	з. ф.
1	Предмет і основні поняття історії мови (важливі дослідники історії німецької мови, теорія субстрату, суперстрату та адстрату, причини змін у мові).	9	
2	Основні типи семантичних змін (дослідники змін у німецькій мові, підходи щодо класифікації мовних змін, метафора та метонімія, слова-табу у різних мовах).	9	
3	Німецька мова сьогодні і вчора: дивергентні шляхи розвитку (Складнощі періодизації історії німецької мови, порівняльний аналіз давньоіндоєвропейської мови та прагерманської мови).	9	
4	Становлення і розвиток німецької мови у давньоверхньонімецький період (~750-1050 рр.) (Аналіз літературних джерел давньоверхньонімецької мови, деталізація умов побуту та соціального устрою).	9	
5	Розвиток німецької мови у середньоверхньонімецький період (~1050-1350 рр.) (Аналіз літературних джерел середньоверхньонімецької мови, деталізація умов побуту та соціального устрою).	8	
6	Розвиток німецької мови у ранньонововерхньонімецький період (~1350-1650 рр.) (Аналіз літературних джерел ранньонововерхньонімецької мови, деталізація умов побуту та соціального устрою, літературні епохи та їхня характеристика).	9	
7	Розвиток німецької мови у нововерхньонімецький період (~1650-1900 рр.) (Аналіз літературних джерел нововерхньонімецької мови, деталізація умов побуту та соціального устрою, літературні епохи та їхня характеристика). Тенденції розвитку німецької мови сьогодення	9	

	(~1900-до тепер) (Аналіз літературних джерел сучасної німецької мови, деталізація умов побуту та соціального устрою, літературні епохи та їхня характеристика)		
Разом		62	

8. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання	Усього балів
1	Теоретичні: тести та відповіді на запитання на семінарах.	**Питання для підготовки: див.** https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16908	Кожна правильна відповідь на питання тесту (повністю релевантне сутності категорії визначення) оцінюється в 0,1бал. Виконується безпосередньо на семінарі або на початку лекції. Кожна правильна відповідь на семінарі оцінюється в 3 бали. Суттєве доповнення – 1 бал.	20
	практичні: контрольна письмова робота або тест (залежно від форми навчання), самостійна робота	Робота над розв'язанням практичного завдання, пов'язаного із формуванням вмінь та навичок аналізу тексту, епохи або лінгвістичного явища чи твору.	Якість виконання завдання визначається його повнотою, чіткістю та аргументованістю: - повно, чітко проаналізований текст, відповідь підтверджена цитатами, цитати релевантні положенням відповіді – 2 бали; - не досить повна відповідь, відсутність аргументації або непереконлива аргументація – 1бал.	10

2	Теоретичні: тести та відповіді на запитання на семінарах.	**Питання для підготовки: див.** https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16908	Кожна правильна відповідь на питання тесту (повністю релевантне сутності категорії визначення) оцінюється в 0,1бал. Виконується безпосередньо на семінарі або на початку лекції. Кожна правильна відповідь на семінарі оцінюється в 3 бали. Суттєве доповнення – 1 бал.	20
	практичні: контрольна письмова р обота або тест (залежно від форми навчання), самостійна робота	Робота над розв'язанням практичного завдання, пов'язаного із формуванням вмінь та навичок аналізу тексту, епохи або лінгвістичного явища чи твору.	Якість виконання завдання визначається його повнотою, чіткістю та аргументованістю: - повно, чітко проаналізований текст, відповідь підтверджена цитатами, цитати релевантні положенням відповіді – 2 бали; - не досить повна відповідь, відсутність аргументації або непереконлива аргументація – 1бал.	10
Усього за змістові модулі	**2**			**60 (мінімальна кількість балів для допуску – 40)**

9. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів 2	Зміст підсумкового контрольного заходу*	Критерії оцінювання	Усього балів
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Залік	Теоретичні питання	**Питання для підготовки:див.** https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16908	Кожна правильна відповідь на питання (повністю релевантне сутності категорії визначення) оцінюється в 10 балів.Усього 2 питання.	20
	Практичне завдання –підготовка індивідуального проєкту.	**Вимоги для підготовки див.** https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16908	**Критерії оцінювання див**. https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16908 Письмове виконання проекту, відповідність критеріям - максимально 10 балів. Усна співбесіда за темою індивідуального проекту – максимально 10 балів.	20
Усього балів				**40**

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою	За шкалою університету	За національною шкалою	
ECTS		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Braun P. Tendenzen in der deutschen Gegenwartssprache. Sprachvarietäten / Braun P. –Stuttgart; Berlin; Köln: Kohlhammer,1998. – 264 S.
2. Die deutsche Sprache. Kleine Enzyklopädie in 2 Bdn. – Leipzig: VEB, 1969-70. – 1174 S.
3. Fritz G. Historische Semantik / Fritz G. – Stuttgart; Weimar: Metzler, 1998. – 196 S.
4. Glück H. Gegenwartsdeutsch / Glück H. , Werner W. – Stuttgart; Weimar: Metzler, 1997. – 199 S.
5. Gutknecht C. Lauter blühender Unsinn: Erstaunliche Wortgeschichten von Aberwitz bis Wischiwaschi / Gutknecht C. – München: Beck, 2000. – 360 S.
6. König W. dtv-Atlas zur deutschen Sprache: Tafeln und Texte / König W. – München: dtv, 1996. – 256 S.

Додаткова:

1. Kögler K. Zur Geschichte der deutschen Sprache / Kögler K. – Berlin: Volk und Wissen Volkseigener Verlag, 1956. – 144 S.
2. Neudorf J. J. Entlehnung und Purismus im Deutschen / Neudorf J. J. – Odessa: Staatl. Univ-t Odessa, 1967. – 40 S.
3. Penzl H. Althochdeutsch. Eine Einführung in die Dialekte und Vorgeschichte / Penzl H. – Bern: Frankfurt/M. ; New York; Paris: Peter Lang, 1986. – 209 S.
4. Penzl H. Mittelhochdeutsch. Eine Einführung in die Dialekte / Penzl H. – Bern; Frankfurt/M. ; New York; Paris: Peter Lang, 1984. – 190 S.
5. Sanders W. Was die Wörter uns verraten. Kleine Geschichten rund um die Sprache / Sanders W. – München: Beck'sche Reihe, 2000. – 143 S.
6. Schweikle G. Germanisch-deutsche Sprachgeschichte im Überblick / Schweikle G. – Stuttgart; Weimar: Metzler, 2002. – 283 S.
7. Sommerfeldt K. -E. Entwicklungstendenzen in der deutschen Gegenwartssprache / Sommerfeldt K. -E. – Leipzig: VEB, 1987. – 212 S.
8. Spengler O. Der Untergang des Abendlandes: Umrisse einer Morphologie der Weltgeschichte / Spengler O. – München: dtv, 2000. – 1270 S.
9. Stark F. Zauberwelt der deutschen Sprache / Stark F. – M. : Verlag der Moskauer Universität, 1995. – 351 S.
10. Störig H. -J. Abenteuer Sprache. Ein Streifzug durch die Sprachen der Erde / Störig H. -J. – Berlin; München; Wien; Zürich; New York: Langenscheidt, 2003. – 398 S.
11. Strojewa T. V. Einführung in das Studium der deutschen Sprachgeschichte / Strojewa T. V. , Sinder L. R. – Л. : Просвещение, 1977. – 212 S.

Інформаційніджерела:

1. Sprachgeschichte. – [Електронний ресурс]. – Ресурс доступу: http://www. univie. ac. at/iggerm/files/mitschriften/ws12/Sprachgeschichte_WS11-2. pdf
2. Deutsche Sprachgeschichte. - [Електронний ресурс]. – Ресурс доступу: https://de. wikipedia. org/wiki/Deutsche_Sprachgeschichte

10. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування усіх занять є обов'язковим. Відпрацювання занять, пропущених з поважної причини, здійснюється на консультаціях (усна співбесіда за питаннями, визначеними планом заняття / виконання письмових завдань – диктанту, практичного завдання, тестування) / через дистанційне виконання завдань, виданих викладачем та пов'язаних із темою пропущеного заняття, впродовж двох тижнів після пропуску.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату. Запорізьким національним університетом укладено Договір про співпрацю з компанією «Антиплагіат». Документ передбачає вільний доступ до сервісу Unicheck (https://unicheck. com/).

Для перевірки матеріалів на плагіат може бути використане також програмне забезпечення або онлайн-сервіси, доступ до яких надає бібліотека Запорізького національного університету.

Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Під час занять користуватися мобільними телефонами, ноутбуками, планшетами та іншими персональними гаджетами можна, якщо це потрібно для зв'язку (під час занять, які правдяться онлайн) або під час занять офлайн, якщо це дозволено викладачем.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти

Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: https://tinyurl. com/y8gbt4xs.

Комунікація

Комунікація викладача зі студентами здійснюється за допомгою електронної пошти та Moodle; викладач відповідатиме на письмові запити студентів протягом двох діб. Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу polina_kua@yahoo.com. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи. Ел. пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем! Адреси типу user123@gmail. com не приймаються!

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2024-2025 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою: https://tinyurl. com/yckze4jd.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ:** https://tinyurl. com/ya6yk4ad. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): https://tinyurl. com/y6wzzlu3.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: https://tinyurl. com/y9tve4lk.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: https://tinyurl. com/y9pkmmp5. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: https://tinyurl. com/ycds57la.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: https://tinyurl. com/y8gbt4xs.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: https://tinyurl. com/57wha734. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl. com/yd6bq6p9; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl. com/y9r5dpwh.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса:
Гаряча лінія: Тел.

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: https://tinyurl. com/ydhcsagx.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ.
Наукова бібліотека: http://library. znu. edu. ua. Графік роботи абонементів: понеділок-п`ятниця з 08. 00 до 16. 00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): https://moodle. znu. edu. ua
Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle. znu@znu. edu. ua.
У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю https://moodle. znu. edu. ua/mod/page/view. php?id=133015.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: http://sites. znu. edu. ua/child-advance/
ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ: https://www. znu. edu. ua/ukr/edu/ocznu/nim
ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): http://sites. znu. edu. ua/confucius